

Capítol 2

En Pere Saputo arriba a Osca

Braulio Foz:

En Pere va sortir d' Almudévar a les 7 del matí
Era un matí assolellat, sense núvols ni vent.
Un dia de primavera fantàstic.

En Pere caminava alegre i segur.

**Caminava tan lleuger de peus,
que no deixava la seva empremta a la terra.**

Semblava que estigués volant.

Aquesta expressió
significa que caminava
ràpid, gairabé corrents.

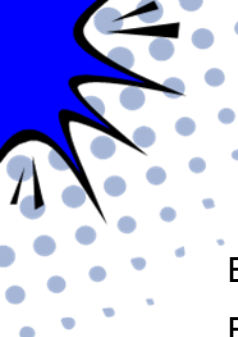
Mirava els paisatges que l'envoltaven.

Als costats veia els camps de blat,
al capdavant veia la **serra del Gratal**
i els Pirineus, blancs i nevats.

En Pere sabia que darrere dels Pirineus
estava el regne de França.

En el seu camí a Osca
va poder veure les **Canteres**, la **selva de Pebre**
i els famosos **plans d'Alcoraz**.

Va arribar a Osca en 2 hores.

En Pere passejava pels carrers i avingudes d'Osca.
Es va **topar** amb un frare amb poc cabell, gros i **polpós**.

Topar-se amb algú és trobar-se a algú.

Van estar parlant molta estona.
En un moment de la conversa,
el frare va parlar del mestre Artigues.

Una persona **polposa** és una persona amb les galtes grans o inflades.

El mestre Artigues era el pintor
que anava a pintar la **capella**
de l'**Ermita** de la Verge de la Corona a Almudévar.

Una **capella** és el lloc d'una esglèsia que serveix per a resar.

Però, recorda estimat lector,
al final la va pintar en Pere Saputo.

Una **ermita** és una esglèsia petita que es troba fora d'un poble o en una muntanya

Frare polpós:

- En el convent de **Nostra Senyora del Carme** volem pintar la capella de la Verge.
I hem cridat al gran mestre Artigues perquè la pintés.

Demana 500 lliures jaqueses.
Però només podíem pagar-li 350 lliures jaqueses.
El mestre Artigues ens va dir que eren molt pocs diners
i no l'anava a pintar.

És molt jueu!

Aquesta expressió s'utilitza per a dir que algú és garrepa o avariós. És una expressió que no respecta el judaisme o a les persones que creuen en aquesta religió, tradició i cultura.

Pere Saputo:

- Aniré a veure aquest capellà.
I pot ser que us busqui un pintor.

Frare polpós:

- D'acord, et vindràs amb mi a veure-la.
Però que el pintor no sigui de Saragossa.
Segur que els pintors de Saragossa
demanen més diners que els d'Osca.
No tenim tants diners!

Van arribar al **convent** i van veure la capella.
Després van pujar al despatx del **prior**.

Un **convent** és el lloc on viuen els monjos i les monges.

Pere Saputo:

- Bon dia senyor prior.
Jo buscaré un pintor que demani al menys de 500 lliures jaqueses per pintar la capella.

El **prior** és la persona amb més rang en un convent o monestir.

Prior:

- No sé si trobaràs a algú que pinti la capella per 350 lliures jaqueses.
El mestre Artigues no volia perquè era molt poc.

Però és que abans de parlar amb el mestre Artigues, li vàrem demanar a un altre pintor menys famós i que tampoc va voler pintar la capella per tant pocs diners.

Pere Saputo:

- Jo ho faré.

Prior:

- Sí, ja t'hem entès.
Tu trobaràs al pintor.

Pere Saputo:

- No vull dir això.
Em refereixo a que jo pintaré la capella.

Prior:

- Tu?!

Pere Saputo:

- Sí, senyor prior.
Jo mateix pintaré la capella.

Prior:

- No em facis riure, nen!
Vés-te'n a la **Creu de San Martí** a comprar un **bolig**
o vés-te'n a agafar pedres per a llençar-les als gossos
i deixa de **prendre'm el pèl.**

Un **bolig** era una joguina de l'època. Era una pilota lligada amb un fil a una cassola. El joc consistia en ficar la pilota a la cassola movent el braç.

Prendre el pèl a algú és enganyar-lo.

Pere Saputo:

- Senyor prior, això que em diu és mala educació.
No esperava que em tractés així
un home religiós tant important.

On heu llegit que una persona de la meua edat
no pot pintar una capella?

No saps qui soc.

Si ho sabessis no m'hauries tractat així,
com a un nen.

Ja pots buscar-te un bon pintor,
perquè a mi ja m'és igual qui pinti aquesta capella.

I després de dir això, en Pere li donà la espatlla
i es va dirigir a la sortida del despatx.

El prior estava sorprès per la resposta d'en Pere.
Va anar cap a ell abans de que marxés
i el va convèncer per tornar a parlar..

Prior:

- Perdona les meves paraules.
Però és que els nois de la teua edat
solen estar jugant per les places.
Creia que em prenies el pèl.
Com et dius?

Pere Saputo:

- Jo em dic Pere Saputo
i soc...

En Pere no va poder acabar de presentar-se.

El prior es va aixecar i el va interrompre.

Prior:

- Prou, prou, prou!
No diguis res més!

El prior va abraçar a en Pere i el va convidar a asseure's al seu costat.

En Pere va acceptar i va escoltar el que li deia.

Prior:

- Déu t'ha portat al nostre convent
i jo et tractaré com et mereixes.
Pinta la nostra capella
i tindràs una habitació neta per a tu sol.

En el **refetor** t'asseuràs i menjaràs
al costat dels monjos més importants del convent.
i et pagaré 500 lliures jaqueses,
que és el que demanava el mestre Artigues.

El **refetor** és el saló
on mengen els
monjos en els
monestirs i els
convents.

Jo sé que has pintat l'ermita d'Almudévar
i algunes habitacions de persones riques d'allà.
Conec persones que han vist les teves pintures
I m'han dit que són una meravella.

Prior:

- Tu has après a pintar sol
i això et converteix en un pintor especial
L'art de la pintura és molt difícil
i no tothom pot ser pintor
o entendre la bellesa d'aquest art.

Jo sé que ets un bon pintor,
però recorda, Pere: s'ha de ser humil.
Déu humilia als superbs
i **exalta** als humils.

Exaltar és lloar o
dir coses bones
d'una persona.

El prior va seguir parlant amb en Pere
sobre la importància de l'humilitat.

Quan va acabar li va dir:

Prior:

- Ara vés-te'n a descansar fins l'hora de menjar.
Després et prepararàs per a pintar.

Abans de que en Pere se n'anés a la seva habitació,
va entrar un altre frare en el despatx del prior.

Havia escoltat tota la conversa
amb la seva orella pegada a la porta del despatx.

Braulio Foz:

- Ai, la gent xafardera!

El frare que va entrar al despatx del prior, era una d'aquestes persones xafarderes que els agrada saber tot el que passa.

Entren a qualsevol lloc, encara que no els convidin a passar.

Fiquen els nassos on no els truquen.

Escolten d'amagat.

Si et sembla, estimat lector, a aquest personatge l'anomenarem **frare lector**, perquè era el seu treball en el monestir.

En Pere va preguntar al prior què tenia que pintar. El prior li va respondre ràpid abans de sortir del despatx.

Prior:

- No ho sé.
Pensa tu alguna cosa
i dona-li un repàs al que has pintat...

El prior va sortir de l'habitació per avisar a la resta de frares perquè havien de fer el menjar.

Aquesta expressió s'utilitza quan una persona xafardera vol conèixer els assumptes privats d'altres persones sense el seu permís.

El **frare lector** en un monestir era el que llegia la Bíblia i altres documents a la resta de frares del monestir.

En Pere i el frare lector es van quedar sols al despatx.
El frare lector va parlar de sobte.

Frare lector:

- Jo et diré el que vol pintar el prior.
Tens que pintar tres coses.

Primer tens que pintar les portes de l'infern.
Dibuixa molts dimonis esperant a persones
que van acabar allà.

Just abans de l'entrada a l'infern,
pintes a Nostra Senyora del Carme
salvant a diverses persones cristianes
que, per error, anaven a anar a l'infern.

Després, pintes el **purgatori**
i a Nostra Senyora del Carme
traient a les persones cristianes d'allà.

Per últim, tens que pintar el cel.
Allà estarà el nostre pare Sant Elies,
envoltat de molts frares.

A les cantonades del quadre
pinta 12 **miracles** que se t'acudeixin
i ja estarà l'obra completa.

El **purgatori** és el lloc on les ànimes de les persones mortes netegen els seus pecats abans d'anar al cel.

Un **miracle** és alguna cosa extraordinària que sorprén i que no se sap molt bé perquè ha passat.

Pere Saputo:

- Em tens que dir quins miracles pinto.
O deixa'm algun llibre que pugui llegir miracles.
Jo no en conec cap.

Frare lector:

- Jo tampoc conec cap miracle.
No hi ha cap llibre que expliqui els miracles.
Bé, crec que estan escrivint un.
Bah... Inventa-te'ls i ja està.

Pere Saputo:

- I quants miracles pinto?

Frare lector:

- Quants més miracles, millor.
Si pintes molts miracles ningú et dirà res.
Quants més miracles pintis,
més **fama** tindrà el pintor i l' **ordre carmelita**.

Una **persona amb fama** és una persona coneguda per molta gent per coses que fa o diu.

Pere Saputo:

- Així ho faré.
Pintaré molts miracles que sorprendran a tothom.

Frare lector:

- Perfecte.

Això és el que necessitem.

Tu seràs reconegut com a bon pintor
i al nostre convent vindran més **fidels**.

En aquesta frase, **fidels** significa persones que creuen en la religió cristiana.

Aquest últim comentari del frare lector,
li va semblar una mica estrany a en Pere.

**Era un frare que no sabia de miracles
I deia que l'important era el número de fidels
que anaven al convent.**

El frare vol fer famós el convent i guanyar diners.

Però a en Pere això li era igual.

Ell pintaria la capella del convent

i que cada persona pensés el que volgués.

Va estar pintant durant tres setmanes.

A la primera setmana anaven a veure'l pintar moltes persones.

Els frares del convent estaven encantats

i deien que les pintures eren molt boniques.

A en Pere l'anomenaven **deixeble** de la natura
perquè havia après a pintar sol.

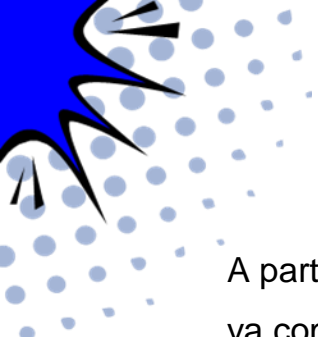
Un **deixeble** és la persona que aprèn coses d'un mestre. En aquest cas, el mestre és la natura.

També anaven a veure'l persones d'Ozca

i dels pobles del voltant.

Tothom anava a veure la seva obra.

Tots, menys el mestre Artigues.

A partir de la segona setmana,
va començar anar a veure'l un frare que es deia Fra Toribio.
La gent deia que era **frare de missa i olla**.

Tots els dies anava a molestar a en Pere
fent-li les mateixes preguntes.

Fra Toribio:

- Com es diu el pintor que pinta la nostra capella?

D'on ve el nostre pintor?

Com es diuen els pares del pintor?

A en Pere l' **irritaven** molt les preguntes de Fra Toribio.
La tercera setmana en el convent,
en Pere se'n va anar a parlar amb el prior per a queixar-se.

Pere Saputo:

- Senyor prior.

Hi ha un frare en el seu convent que em molesta.

Tots els dies ve a preguntar-me coses
mentre estic pintant la capella.

Si us plau, digueu-li a aquest frare que no vingui més
i em deixi treballar tranquil.

És una expressió que s'utilitza per anomenar als frares que només van a les celebracions de missa quan hi ha menjar al refectori. És una expressió que s'utilitza per a mofar-se d'aquest tipus de persones.

Alguna cosa **irritant** és alguna cosa que et molesta molt.

Prior:

- Pere, ja sé qui és el frare de qui em parles.

Es diu Fra Toribio.

Sé que pot **ser un pesat.**

És un frare una mica ximple.

Així que no li facis cas i que digui el que vulgui.

En aquesta frase, pesat vol dir el mateix que molest i impertinent.

El prior tenia bon cor,

però no va resoldre el problema amb en Fra Toribio.

Aquell mateix dia, en Pere va tornar a la capella

per a seguir pintant on ho havia deixat.

Va pujar a la **bastida** amb les seves brotxes,

colors i la paleta per a pintar.

Una **bastida** és una plataforma feta amb taules de fusta o metall per a pujar a llocs alts. S'utilitza molt en la construcció d'edificis.

Mentre pintava, va escoltar que algú entrava a la capella.

En Pere va mirar la porta per veure qui entrava.

Va fer malbé el cap d'un àngel que estava pintant.

En Pere va veure el desastre en la seva pintura

i es enfadar molt.

Aquesta frase significa que, per una distracció, va espatllar la pintura que estava fent.

La persona que va entrar era Fra Toribio.

El frare va començar a preguntar allò de sempre.

Fra Toribio:

- Com es diu el pintor que pinta la nostra capella?

En Pere, que estava **vermell d'ira,**

li va respondre de forma agressiva.

Aquesta expressió significa que en Pere estava fart del frare. Estava tan enfadat amb el frare, que la seva cara es posava vermella.

Pere:

- Avui, el pintor té dos noms:

Pere **còdols!**

i Pere **atuells!**

Un **còdol** és una pedra rodona i petita.

Un **atuell** és una forma d'anomenar objectes.

Mentre en Pere cridava això,
va agafar una pedra de la mida del seu puny
i se la va llançar a Fra Toribio.
Li va donar al frare al pit que va caure d'espatlles al terra.

En Pere, que continuava molt enfadat,
agafava tot el que tenia al seu abast i li va llençar:

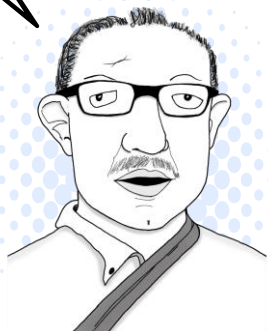
- Les brotxes per a pintar.
- Els pots amb els colors.
- I la paleta de pintar.

Quan ja no tenia res més per llençar,
en Pere va saltar de la bastida al terra
i se'n va anar corrent del convent
No es va acomiadar de ningú.
Va deixar a Fra Toribio estirat al terra,
Malferit i amb dificultat per a respirar.

Va córrer tant que, en dos minuts
estava en el **Puig de don Sanç**.
Va trigar molt poc en sortir de la ciutat
i arribar a les terres del **Somontà**.

El Somontà es refereix a la comarca del Somontà de Barbastre.

Informació d'en Pepenjuanes:

La **Serra del Gratal** és un conjunt de muntanyes que apareixen abans d'arribar als Pirineus.

Les **Canteres** és una zona amb muntanyes a prop d'Almudévar.

La **Selva de Pebreo** és un bosc que hi ha abans d'arribar d'sca.

Els **Plans d'Alcoraz** es una zona plana just abans d'arribar a Osca.

És famosa perquè a l'any 1096 hi va haver una batalla entre l'exèrcit cristià i l'exèrcit musulmà.

Els cristians volien conquerir Osca que era una ciutat de l'exèrcit musulmà.

Explica la història, que la batalla

la guanyen els cristians gràcies a l'aparició de Sant Jordi sobre un cavall blanc.

Per això, en un monticle dels plans d'Alcoraz hi ha una ermita dedicada a Sant Jordi.

Informació d'en Pepenjuanes:

Nostra Senyora del Carme és un edifici històric de la religió cristiana a la ciutat d'Osca.

La **Creu de Sant Martí** era l' estàtua d'una creu. Fa temps estava en una plaça que es deia Plaça de l'Alpargán d'Osca. Actualment està al principi del carrer Lanuza.

L' **Ordre Carmelita** es diu Orde dels Germans de la Benaurada Verge Maria del Mont Carmel. És un grup de persones religioses que va aparèixer al segle XII. Sant Elies va ser el profeta que va crear l'ordre carmelita.

El **Puig de don Sanç** era un monticle on estava l'antic cementiri d' Osca. També es coneixia com Puig dels Màrtirs.

Curiositats del capítol:

[Pàgina web de l'Ajuntament d'Osca.](#)

